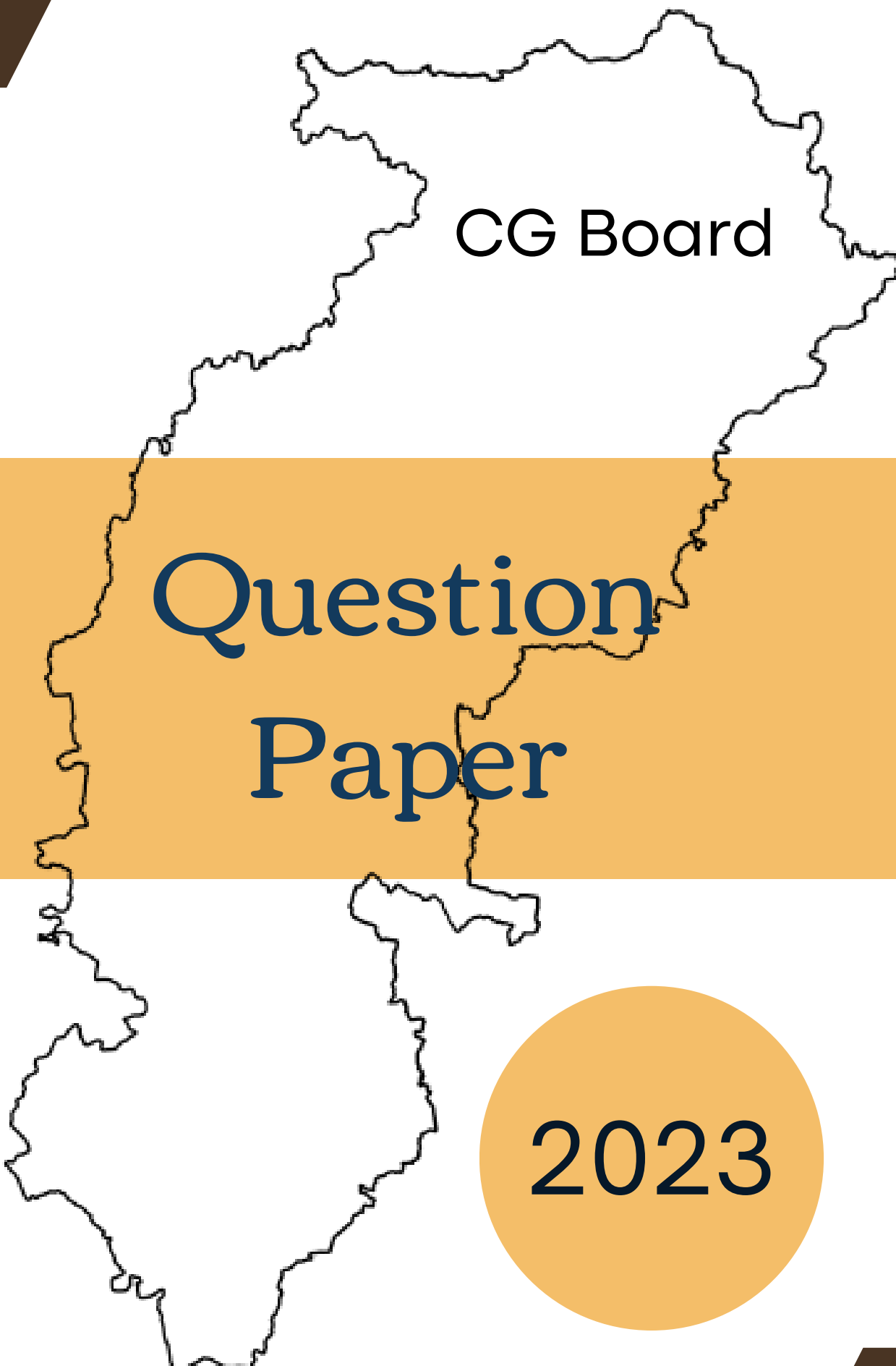

A black outline map of India is centered on the page. The text 'CG Board' is located in the upper right portion of the map. The text 'Question Paper' is centered over a horizontal orange band that passes through the middle of the map. The year '2023' is inside an orange circle in the lower right portion of the map.

CG Board

Question Paper

2023

वार्षिक परीक्षा 2022–2023

कक्षा – 7वीं

विषय – संस्कृत

समय : 2 घंटे

पूर्णांक : 50

प्र.1 किन्ही दो गद्यांशों का हिन्दी में अनुवाद करो :

क) फागनान माध्यमेन जनाः स्वसुखानि प्रदर्शयन्ति । यथा ते आनन्दार्णवे निमग्नाः इति प्रतीयते । गृहेषु बहुनि मिष्टान्नानि निर्मितानि भवन्ति । एका कथा प्रचलिता-होलिका प्रहलादस्य "पितृष्वसा" आसीत् । सा प्रहलादेन सह अग्नौ प्रविष्टा । विष्णोः प्रसादेन प्रहलादः न दग्धः । होलिकैव दग्धा । अस्यां कथायां असत्योपरि सत्यस्य विजयः भवतीति संदेशः ।

ख) सः देशभक्तानां नायकः आसीत् । सः भारतस्य स्वातंत्र्यार्थम् (स्वतंत्रतायै) आंदोलनम् प्रारभत । "आंग्लीयाः भारतं त्यजतु इति तस्य घोषवाक्यं आसीत्" । अस्य महापुरुषस्य प्रयत्नैः भारतं स्वतंत्र अभवत् ।

ग) आधुनिकाः वैज्ञानिकाः आणविकाः प्रयोगाः अपि पर्यावरणस्य प्रदूषकं संवर्धयन्ति । गतदिवसेषु ईराक-अमेरिकादेशयोः भीषणे युद्धे प्रयुक्तैः आयुधैः समुद्रस्यापि जलं दूषितम् । तैलकूपेष्वपि अग्निः प्रज्वलितः । फलतः प्रत्येकं प्राणी शुद्धं प्राणावायुं प्राप्तुं न शक्नोति । दिवसे च स्वास्थ्यं क्षीणं भवति ।

प्र.2 नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर संस्कृत में लिखो : (कोई 5)

- 1) कस्मिन् मासे होलिकात्सवः भवन्ति ?
- 2) होलिकोत्सवः किं संदेशं प्रेषयति ?
- 3) महात्मा गांधी उच्च शिक्षायै कुत्र अगच्छत ?
- 4) केषां तु वसुधैव कुटुम्बकं भवति ?
- 5) कः गुणी पुत्रो अस्ति ?
- 6) कस्य महत्त्वं सर्वविदितम् अस्ति ?

प्र.3 निम्नांकित किन्हीं दो पद्यांशों का हिन्दी में अर्थ लिखो :

- क) जातस्य हि ध्रुवो मृत्युर्ध्रुवं जन्म मृतस्य च ।
तस्माद परिहार्योऽर्थः न त्वं शोचितुमर्हसि ।।
- ख) वरमेको गुणी पुत्रो, न चः मूर्खः शतान्यपि ।

एकश्चन्द्रस्तमो हन्ति, न च ताराशतैरपि ।।

ग) सत्यं ब्रूयात् प्रियं ब्रूयात्, न ब्रूयात् सत्यम् प्रियम् ।

प्रियं च नानृतं, ब्रूयादेव धर्मः सनातनः ।।

प्र.4 अपने पाठ्यपुस्तक से कोई दो श्लोक लिखो जो प्रश्न में न आए हों ।

प्र.5 निम्नलिखित वाक्यों को संस्कृत में अनुवाद करो : (कोई पांच)

1) वह सदा सत्य बोलता था । 2) हमें वृक्षों की रक्षा करनी चाहिए ।

3) मूर्खों से विवाद नहीं करना चाहिए । 4) विदेशों में विद्या ही धन है ।

5) उसकी श्रद्धा अहिंसा में थी ।

6) गायें परोपकार के लिए दूही जाती हैं

प्र.6 निम्न शब्दों की विभक्ति एवं वचन बताओ : (कोई चार)

अ) शालायाम्, भानूना, रामस्य, वारिणा, तस्मात्, अस्मासु

ब) संधि विच्छेद कर प्रकार बताओ :

भानूदयः, ब्रह्मर्षि, ममैकता, यद्यापि, नयनम्

स) समास विग्रह कर प्रकार बताओ :

त्रिपथ, कृष्णाश्रितः, पितरौ, वीणापाणि, प्रतिमासं

प्र.7 अ) निम्न शब्दों की कारक रचना लिखो : (कोई दो)

पितृस्वसा, विद्या, युस्मद् (तुम), रवि,

वन अथवा पुस्तक, अस्मद् (मैं) अथवा तद् (सः)

ब) धातुओं की काल रचना लिखो : (तीनों वचनों एवं पुरुषों में)

प्राप् धातु लट्लकार, विनश धातु लृटलकार भविष्यत्काल

भू (भव-होना) – लोटलकार में लभ् धातु लङलकार (भूतकाल)

कृ धातु विधिलिङलकार

प्र.8 निम्न में से किसी एक पर निबंध लिखो :

रायपुरनगरम्, होलिकोत्सवः, संगणकः

अथवा

श्रवण कुमार कथा का सारांश हिन्दी में लिखो ।

QUESTION PAPERS

GET PREVIOUS YEAR QUESTION PAPERS FOR ALL CLASSES FOR CBSE, ISCSE, ISC AND ALL ALL STATE BOARDS HERE AT [AGLASEM.COM](https://www.aglasem.com)

BOARD WISE

- **Andhra Pradesh Board Question Papers**
- **Assam Board Question Papers**
- **Bihar Board Question Papers**
- **Chhattisgarh Board Question Papers**
- **Goa Board Question Papers**
- **Gujarat Board Question Papers**
- **Haryana Board Question Papers**
- **Himachal Pradesh Board Question Papers**
- **J&K State Board Question Papers**
- **Jharkhand Board Question Papers**
- **Karnataka Board Question Papers**
- **Kerala Board Question Papers**
- **Madhya Pradesh Board Question Papers**
- **Maharashtra State Board Question Papers**
- **Manipur Board Question Papers**
- **Meghalaya Board Question Papers**
- **Mizoram Board Question Papers**
- **Nagaland Board Question Papers**
- **Orissa Board Question Papers**
- **Punjab Board Question Papers**
- **Rajasthan Board Question Papers**
- **Tamil Nadu Board Question Papers**
- **Telangana State Board Question Papers**
- **Tripura Board Question Papers**
- **Uttarakhand Board Question Papers**
- **Uttar Pradesh (UP) Board Question Papers**
- **West Bengal (WB) Board Question Papers**